

ПАМ'ЯТІ АННИ МИХАЙЛІВНИ ВОЛОШИНОЇ

15 грудня 2016 р. минає 95 років від дня народження Анни Волошиної – відомого українського мікропалеонтолога.

Вчена народилася 15 грудня 1921 р. в місті Копичинцях Тернопільської обл. як вона розповідала “...мої батьки – Михайло та Євдокія – були селянами середнього достатку, а батько ще мав невелику пасіку й з 1941 р. працював дяком у місцевій церкві”.

Раннє дитинство Анни, як і в більшості її ровесників, не було розкішним. На цей час містечко Копичинці, як уся Західна Україна, після віроломного поділу її меж більшовицькою Росією та Польщею по р. Збруч переживало постійні утиски з боку польських загарбників

– відбувалося закриття шкіл з українською мовою навчання, знищення бібліотек “Прогресу”, пацифікації, судові процеси, вигнання українців з прикордонних районів і заселення на їх місця із великими поділами землі так званих “осадників”, переважно представлених відставними військовими армії Пілсудського...

У містечку, де мешкала Анна, було дві школи: державна з польською мовою викладання, безплатна, та “Рідна школа” – українською з оплатою. Восени 1928 р. А. Волошина пішла до семикласної “Рідної школи”, яку закінчила 1935 р. Школа дбала про національну свідомість та українську культуру учнів.

На цей час у Копичинцях з метою ополячення окупанти відкрили польську приватну гімназію, однак оплата за навчання була високою, дешевше було брати приватні лекції з різних предметів і складати екстерном, що й практикувала п. Анна.

Восени 1939 р. гімназія у містечку стала єдиною радянською десятирічною, у якій вона почала навчатися одночасно на педагогічних курсах, де готували учителів початкових класів. Після курсів її скерували на роботу в неповну середню школу Орішківці неподалік Копичинець, де вона навчала учнів протягом 1940–1941 р.; одночасно вчилася на заочному відділенні Чортківської педагогічної школи. Усе перервала війна та німецька окупація.

Середню освіту Волошина отримала вже після війни.

На початку 1942 р., під час окупації, в Чорткові відкрилася українська гімназія, де вона провчилася декілька місяців, позаяк окупаційна влада залишила в класі лише п’ять дівчат.

Восени 1942 р. учена записалася на державні сільськогосподарські фахові курси в м. Дублянах, що біля Львова, де навчалася півтора року, успішно склала іспити за чотири семестри (півдиплом) наприкінці березня 1944 р. Дещо пізніше, після переміщення фронту на захід, Анна Волошина у Кам’янці-Подільському вступила на філологічний факультет учительського інституту і закінчила перший курс.

У вересні 1945 р. вчена переїхала до Львова. На той час у Львівському державному університеті імені Івана Франка було організовано геологічний факультет, на другий курс якого її зарахували. У 1949 р. Анна Волошина успішно закінчила навчання.

Трудову діяльність вона розпочала в тресті “Укрнафторозвідка” на посаді геолога.

Наприкінці 1950 р. Анна Волошина успішно склала іспити в аспірантуру у Львівський філіал АН УРСР до О. Вялова. Як молодому науковцю, їй було поставлено досить складне завдання, а саме: монографічне вивчення верхньокрейдових форамініфер південно-західного краю Східноєвропейської платформи. Завдяки цим дослідженням вона підготувала кандидатську дисертацію на тему: “Форамініфери верхньокрейдових відкладів Волино-Подільської плити та значення для стратиграфії”, яку успішно захистила 1954 р. У своїй дисертації вона описала 167 видів, серед яких були нові, а таких, що вперше наведені для Волино-Поділля, – 44 види і три підвиди. Водночас із монографічним вивченням такої важливої ортостратиграфічної для стратиграфії групи палеоорганізмів як форамініфери, п. Волошина розробила схеми філогенетичного розвитку форамініфер крейди та палеогену Волино-Поділля. Починаючи з березня 1955 р., вона на посаді мікропалеонтолога працювала у Львівській геологічній експедиції, а з 1959 і аж до виходу на пенсію (1977) обіймала посаду спочатку молодшого, а пізніше – старшого наукового співробітника в Українському науково-дослідному геолого-розвідувальному інституті. Тут учена вивчала форамініфери переважно перспективних у нафтогазовому відношенні мезокайнозойських відкладів Південноукраїнського нафтогазового регіону, водночас, не занегаючи також форамініфер крейди і неогену заходу України.

Науковий доробок Анни Волошиної становить понад 80 публікацій, який стосується різних аспектів палеонтології мезокайнозойських форамініфер, їх стратиграфічного значення, вертикального розподілу в розрізах та зв'язок з фаціями, розмежування та зіставлення розрізів нафтогазоносних товщ, розкритих свердловинами, а також умовами седиментогенезу, палеогеографією Волино-Поділля та Півдня України. Всі її праці вирізняються глибиною вникнення у проблему, усебічністю вивчення об'єкта досліджень, чіткістю викладу думок, обґрунтованістю висновків. Результати її палеонтолого-стратиграфічних досліджень збагатили вітчизняну геологічну науку.

Анна Волошина багато років була скарбником Українського відділення Всесоюзного палеонтологічного товариства, а потім Львівського відділення Українського палеонтологічного товариства, членом редколегії “Палеонтологічного збірника”, його секретарем. Брала активну участь у сесіях Палеонтологічних товариств, у роботі мікропалеонтологічних семінарів та колоквиумів тощо.

Померла 30 травня 2004 року у м. Львові.

Р. Лещух, О. Данилів